

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczi-utca 8II sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Előfizetési fölhívás

a „Székely Hirlap”

polit. és társadalmi lapra s a „jogász-egylet” közlönyére.

Előfizetési ára:

Oktober—decemberi évnegyedre 2 frt.

A jogász-egylet tagjainak . . . 1 „

Rápolty Károly,
szerkesztő.

Az előfizetési pénzeket kérjük mielőbb beküldeni, hogy a lap küldésében évnegyed kezdetével tájékozva lehessünk s a kellemetlen reklamációkat megelőzhessük.

Wittich J. könyvkereskedése,
kiadó.

Maros-Vásárhely, sept. 22.

Hogy az új alkotmányos korszak megteremtésétől a jelen ideig, Magyarországon minden tekintetben sok haladás történt, e hazának fiai előmenetelén is nagymértékben segítették: ki merné tagadni? Ezt, illetőleg a magyar kormány lehető intézkedéseit el nem ismerni: több lenne az ellenzékeskedésnél. Valahányszor életrevaló eszmék megpendülnek, és azok a kormány jóváhagyása, sőt gyakran segédleme mellett életbe lépnek, egész lelkemből csak örvideni tudok; épen azért nem mellőzhetem el aggodalmamat kifejezni olyankor, midőn a kormány egy csoport kenyér után esengő hazafinak jövőjét könnyűszerrel biztosíthatná, és azt nem teszi, hogy miért? nem tudom, csak gyanitom, hogy azon töprengő feltevésből származik: mintha a hazafiak között nem lehetne képes egyéneket erre, vagy arra a pályára találni, s így nincs hazafi, kit felhasználjunk. Persze, az új intézmények, hová az illető munkások kívátnak, a jelenkor villámsebességével fejlődnek, az emberek mindjárt kellenek, s minthogy készen nem kapunk hazafiakat, a kormány külföldiek után nyúl, vagy nyulni kénytelen(?)

Ilyesmitől tartok én most közelebből, s őszintén, nem ellenzéki viszketeg, hanem honfitársaim iránti gondosság ősztönöz szerény szavamat ante pluvia fölemelni.

Várva várjuk ugyanis a Fehérvár-Vásárhely közötti vasút szárnyvonal megnyílását, s reméljük, hogy pár hó alatt már repülhetünk azon a haza szíve felé. Nem láttunk azonban semmiféle jelt azon intézkedésekről a magas kormány részéről: mi módon, kik és minő kvalifikáció mellett fognak ezen pályadarabon a kezelő tisztviselők állomásai betölteni. Pályázat után? vagy alkalmas hazafiak hiányában — betanult idegekkel?...

Szerény nézetem szerint minden fenforogható kétséget, nehézséget és utólagos rossz hatást könnyen és kevés költséggel elhárítani és megelőzni lehetne a következő módon.

Látjuk ugyanis, hogy a néptanítók, kik a régebbi hazai viszonyok között nem voltak ké-

pések a mai kívánalmaknak megfelelő kiképezést nyerni: rövid póttanfolyamokban részesülnek, kormányi segedelem mellett. A távirásztatra könnyen hozzájutható tanfolyamok nyitattak még a nők számára is és több helyein az országnak. Valjon nem lehetne-e Erdélyben a már forgalomban levő vasutvonalok mellett az alsóbb fokú kezelő-személyzet számára egy rövid tartamu, pl. három havi, „gyakorlati tanfolyamot” vagy „képezdét” szervezni?

Én azt vélem, hogy igenis, könnyen és célravezetően lehetne ezt tenni, akár államsegély mellett, akár a nélkül; és bizonyára fölös számmal fognának találkozni alkalmas honfiak, különösen egykori honvédtisztek s volt államszolgák és ifjú pályakezdők is, kik e képezdét elhelyzésük reményében és kilátásával buzgón áttanulnák, s mire a nevezett vasutvonal — s később a többi erdélyi vonal — megnyílnék: a kormány válogathatna a kész szakképes hazafiakban, kik ugyanannyi boldog, elégtelt családdal szaporíthatnák az édes haza földjét.

Hogy mi módon kellene egy ily vasuti képezdét berendezni? ezt az illető kormányi szakférfiak nálamnál bölesebben tudják; s csupán annyit kell megjegyezmem, mint szintén szakértőnek: hogy eszmém kivitele előtt semminemű akadály nem állhat és nem áll; s csupán azt kelmelegen óhajtanom: vajha létesülne az!

A. Eczen Sándor.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A szept. 16-iki képviselői ülés főtárgyát az 1872. évi költségvetés bemutatása képezte. Kerkápoli pénzügyér betérjesztése szerint a budget tételei a következők:

A) Rendes kiadások.

I. A királyi udvartartás költségei 3,650,000. II. O cs. és ap. királyi fősége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdíjai 61,395. III. A főrendi és képviselőház szükségletei 1,000,000. IV. Az 1872. évre megállapított közösgyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg 25,591,214. V. Az 1849. évtől az 1867. évig tetteleg főnállott központi kormány közegeinek nyugdíjai 270,000. VI. Nyugdíjak 2,591,767. VII. Az 1867. XV. t. cikkben elvállalt államadóssági járulék 32,723,200. VIII. Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete 4,272,000. IX. Fiume 85,120. X. Allami számvéviszék 150,000. XI. Miniszterelnökség 329,180. XII. O cs. és ap. kir. fősége személye körüli miniszterium 66,384. XIII. Horvát-Szlavon-Dalmát miniszter és személyzete 46,800. XIV. Belügyminiszterium 2,342,931. XV. Pénzügyminiszter 48,724,931. XVI. Közmunka- és közlek. miniszterium 5,536,467. XVII. Földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium 10,209,439. XVIII. Vallás- és közoktatásügyi miniszterium 3,105,711. XIX. Igazságügyi miniszterium 10,190,094. XX. Honvédelmi miniszterium 6,690,652. Rendes kiadások összege 157,636,451.

B) Rendkívüli kiadások.

I. Az 1872. évre megállapított közösgyi kiadásokból a magyar korona országait illető összeg 1,309,449. II. Miniszterelnökség (Codificationalis munkálatokra) 50,000. III. O cs. és ap. kir. fősége személye körüli miniszterium 3,000. IV. Belügyminiszterium 628,560. V. Pénzügyminiszterium 19,874,774. VI. Közmunka és közlekedés miniszterium 44,997,872. VII. Földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium 1,946,674. VIII. Vallás- és közoktatásügyi miniszterium 563,269. IX. Igazságügyi miniszterium 472,7000. — Rendkívüli kiadások összege 75,530,348.

C) Hitel- és pénztárműveleti kiadások.

I. Közös függő államadósság kezelési költsége 129,690. II. Földtehermentesítés és örökváltságok 17,059,869. III.

Vasuti kölcsön 20,933,016. IV. Szőlődezsmaaváltság 2,242 ezer 141. V. Sorsolási kölcsön 7,371,150. VI. Gőmőre vasutzáloglevél kölcsön 6,198,558. VII. Függő adóssági 1,544,987. VIII. Pénztári műveletek 3,470,00. — Hitel- és pénztárműveleti kiadások összege 59,048,911.

A) Rendes bevételek.

I. O cs. és ap. kir. fősége személye körüli miniszterium 840. II. Belügyminiszter 108,759. III. Pénzügyminiszterium 143,539,229. IV. Közmunka- és közlekedési miniszterium 92,293. V. Földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium 8,703,983. VI. Vallás- és közoktatásügyi miniszter 269,369. VII. Igazságügyi miniszterium 60,529. — Rendes bevételek összege 152,775,002.

B) Rendkívüli bevételek.

I. Belügyminiszterium 55,616. II. Pénzügyminiszterium 7,170,971. III. Közmunka- és közlekedési miniszterium 22,163,448. V. Vallás- és közoktatásügyi miniszterium 11,400. — Rendkívüli bevételek összeg 29,402,435.

C) Hitel- és pénztár műveleti bevételek.

I. Földtehermentesítés és örökváltság 17,059,869. II. Vasuti kölcsön 20,933,017. III. Szőlődezsmaaváltság 2,342,141. IV. Sorsolási kölcsön 7,371,150. V. Gőmőri vasutzáloglevél-kölcsön 6,198,558. VI. Függő adósság 23,656. VII. Pénztári műveletek 3,520,000. — Hitel- és pénztárműveleti bevételek összege 57,448,390.

Mérleg.

1872. évi előirányzat.	
Rendkívüli kiadások	157,636,451.
„ bevételek	152,775,002.
Hiány	4,861,449.
Rendkívüli kiadások	75,539,348.
„ bevételek	29,401,435.
Hiány	46,128,913.
Hitel s pénztárműveleti kiad.	59,048,911.
„ bevételek	57,448,390.
Hiány	1,600,521.
Összes kiadások	239,624,827.
„ bevételek	292,215,710.
Hiány	52,590,883.

E szerint jövő évre tetemes deficit mutatkozik, melynek fedezése a pénzügyér egyidejűleg egy 30 millió ezüst forintnyi államkölcsön felvétele iránt terjeszt be törvényjavaslat tárgyában (Ezt tér szűke miat jövő számban közlendjük. Szerk.)

A mai ülésben továbbá Ghiczy Kálmán határozati javaslatot terjeszt be, hogy az 1870 évi 42. t. cikk által elrendelt jövedelem és személyes kereseti adó leszállítása tárgyában a kormány még ez ülésszak folytán törvényjavaslatát terjeszse a ház elé.

Ezután Móricz Pál újít meg határozati javaslatát az ország pénzügyi s gazdasági állásának kimutatása iránt. Horn Ede a kötelező polgári házasság behozatala iránt terjeszt be határozati javaslatot.

Győrffy Gyula a közgazdasági minisztert az ipar-törvényjavaslat tárgyában interpellálta. E törvényjavaslaton t. i. a községi törvény némi módosításokat igényel. E módosításokat a miniszter megtette rajta, s a javaslat ismét a ház elé kerülhet. a mikor, a ház nak tetszeni fog.

Ezután az igazoló és a gazdasági bizottság jelentései tárgyalattak. Rónay János öbecsei képviselő (Torontálmegeye) választási jegyzőkönyve minthogy kifogásosnak találtatott, a bíráló bizottsághoz utasítottat Beöthy Lajos (Ráczkeve, Szelestey József (Német-Ujvár), Major Pál (M.-Ovár Mosonmegeye) igazoltattak. A gazdasági bizottság a ház költségéről tett jelentést.

Huszár István beadja az államadósságot ellenőrző bizottság költségeinek előirányzatát, s Bittó István póthitelt kér ez első folyamodásu bíróságok föllállítására. Kéri továbbá miniszteriuma számvéviségi személyzetének szaporíthatását.

Az új első bíróságok elnökei az erdélyi részekben.

— A hivatalos lap f. hó 20-iki száma a következő kinevezéseket hozza: Csikszerdai elnöké Győrfi Pető Csikszekből. Deési elnöké Torma István, Belső-Szolnokból. Dévai törvényszékhez: Bodola János Déváról, Fogarasihoz: Keiel József, a fogarasi urbériszektől. Gyergyó-Szt.-Miklósról: Sándor István földtehermentési előadó. A hátszegihez: Pára Antal, Hátszegről. Kézdi-Vásárhelyre: Donáth József Sepsz. Szt.-Györgyről, Brassóba: Dück György Brassóba, Kolozsvárra; Biró Pál. M.-Vásárhelyre: Domokos Antal Vásárhelyről. Szebenbe: Haas Albert Sze-

benből. Naszódra: Flórián János naszodi főügyész Seps-Szt.-Györgyre: Vajna Tamás háromszéki elnök. Sz.-Ujvárra: Simay Gergely. Beszterczére: Mangesius Gusztáv. Szebenből. Székely-Udvarhelyre: Nagy Lajos ugyaninnen. Szilágy-Somlyóra: Hubert István krasznai alispán. Zilahia: Kaczler Samu Közép-Szolnokból. Abrudbányára: Tobiás Dénes Alsó-Fejérből.

Továbbá m.-vásárhelyi királyi főügyész kinevezetett: Gyarmathy Sámuel, királyi táblai bíró, Nagy Sámuel pedig vásárhelyi királyi igazgató kinevezett m.-vásárhelyi királyi táblai bíróvá. Ezek az erdélyi kinevezések.

Az erdélyi gazdasági egyesület folyó évi okt. 5. 6. 7. és 8-dik napjain Maros-Vásárhelyt országos állat- és termény kiállítást rendez, mi az erdélyi gazdáknak azon felkéréssel juttatik tudomására, hogy a tárlatot becses küldeményeikkel gazdagítani sziveskedjenek. M.-Vásárhelyt, szept. 20-án 1871.

A rendező bizottmány**).

— **Thuri Gergely** közkedvessegi városi főispánunk — mint mult számunkban jeleztük, — mult vasárnap innen M.-Vásárhelyről egy számos tagu teljes magyar diszbe öltözött itteni legelőkelőbb polgárokból alakult diszkisérrel mellett, Szász-Régenbe vonult át, hogy azon város szervezését is kezébe vegye.

Két terjedelmes tudósítás fekszik előttünk szászrégeni fogadtatásáról, működéséről, a tisztelgésekről és bankettekéről; de nem kívánjuk ismétlésekkel tölteni hasábjainkat, s elégnék tartjuk kivonatilag konstatálni, hogy: Thuri Gergelyt e szász testvérváros is a legkitelhetőbb fényvel, tisztelettel és bizalommal fogadta, miután az ottani küldöttség bizalmát már itt m.-vásárhelyi beigatása alkalmával, tapintatos, nyílt modora s rokonszenyes személyes tulajdonai által előre megnyerte. Egyik említett tudósításunk szept. 19-ről a többi között így ír:

„Thuri Gergely városi főispánunk ő méltóságának megnyerő modora igen kedvező s némileg váratlan változást idézett elő a polgársági notabilitások előítéletességében; a helyett, hogy mint némelyek hitták, ellenszenvet szült volna, a szeretet és rokonszenv minden irányban nyilvánult.“

És tovább: „Egyszóval, bizonyos az, hogy e beiktatási ünnepély mind külalakjára, mind benső értékére emlékeztet lesz politikai életünk történetében.“

Az instelláció s szervező bizottság kiküldése utáni diszében lelkesült pohorköszöntések folytak, magyar, német és román nyelven, melyeknek villanyozó s lelkesítő hatását egyik jelenvolt barátunk röviden és velősen e pár szóban karakterizálta: „Megőszültünk egymás mellett M.-Vásárhely és Szász-Régen, s csak most láttuk: mennyire becsülhetjük s szerethetjük egymást!“ Mégis csak több eszköz volt azoknak a honatyáknak és kormányfőfiaknak, kik a városi főispánságot fundáltak, mint emezeknek a „honmentő“ uraságoknak, kik az intézményre kárpálják. (No persze, mert nem ők lettek városi főispánok!)

Értesítés

a városi képviselőnek szept. 13-ki üléséből.

E napi közgyűlés igen fontos és sürgős ügy miatt hivatott egybe; tegnap azaz szept. 12-kén reggeli 9 órakor a cs. kir. bíró, had- és m. kir. honvédelmi miniszteriumoknak rendeletei értelmében a helybeli városban megtartatott a vár körüli, a katonai hatóság által foglalva tartott területnek (explanade) átadása a városi közönség részére. Jelen voltak a magyar kormány meg-

bizottja Sándor László marosszéki alkirálybírónak elnökelete alatt a cs. kir. katonai kincstár részéről főhadnagy Bastendorff Antal és országos ügyvéd Bruchner Vilmos urak, a városi közönség részéről pedig Petri Ádám, Hines Lőrincz, Farkas Elek, Dobolyi Sándor és Kovács Soma városi képviselők. A jegyzőkönyvbe foglalt kiegyezkedésből érdekesnek tartjuk az alábbi sorokat szóról-szóra közleni: „A várac körüli általános területre nézve ezideig fenállott építési tilalom ezennel megszüntetettik és a katonai kincstár birtokában levő lerontási kötelező iromány visszaadatik. — — — Ellenben kötelezi magát a városi közönség a várac körül az általános közlekedésre egy övedző utat csináltatni, azt saját költségén fenntartatni, mely az ezen jegyzőkönyvhez mellékelte fekvési terv szerint a bástyák kiálló szegleteitől mérve, szorossan 7 öl szélességű leendő.“ Ezen jk. két példányban állítottatott ki, németül a cs. kir. katonai kincstár és magyarul a városi közönség számára. Végül 8 napi határidő köttetett ki, hogy azalatt a városi képviselő-testület ezen kiegyezkedés jóváhagyását írásban nyilvánítni köteles legyen.

A tanácskozásban résztvesznek: Dobolyi, szerinte „minden ezuttal óhajtott eredményt elértünk, a jk. aláírva a levéltárba fog örök időkre letétni a rajzzal együtt.“ Megemlíti még, hogy a közös hadügyminiszterhez lett fölterjesztésben határozottan ki van emelve „hogy a vár a mi helyünkön van, s mi építettük azt, és a katonai kincstár joga csak onnan származik, hogy temérdek költséget tett rá.“ Véleményezi, hogy a képviselő-testület a végrehajtott kiegyezést hagyja jóvá és tegye egészen magáévá. Vadadi az ott levő apró hidaeskákra tesz panaszos észrevételt. Kovács S. megjegyzi, hogy csak azért kívánják oda az utat, hogy azon hely beépíthető ne legyen. Z. Knöphler nagy örömmel fogadja az explanada átadását is, de azon föltevésben, hogy nem fogják kívánni, miszerint a 7 öl utat oda csináltassa a város, hol a várakok vannak, s ezeket betöltesse, hanem a 7 öl széles ut csak a mostani sokkal szélesebb szabad térnek netaláni beépítettése esetére köttetett ki. Megbizná az elnököt, hogy ennek mielőbb járjon végre, írják alá az okmányt s igazítsák el a dolgot. — Bihari. Egy százados hosszas per enyészett el, mi rettenetes bajt okozott; ebben az intézők a város iránt jóakaratot mutattak; s meg van adva az, mi a város tovább fejlődését nem gátolja. Örömmel elfogadható a kiegyezés. A közgyűlés ennél fogva a jegyzőkönyvet jóváhagyta s az elnököt felhatalmazta, hogy a jegyzővel együtt a város nevében aláírják s pecsétel ellássák. Továbbá intézkedés tételvé az iránt, hogy a vár rajzát a katonai mérnök a leküldöttéhez hasonlóan gyorsra és híven elkészítse, s ez a bizottság által látmozott copia leendő; egyszersmind a tanács felhatalmaztatott, hogy a mérnök honorálata végett, őt a bizottsággal egyetértve 20 frtig emelkedő értékkel megajándékozhassa. E másolat szintén a levéltárba tételni határozatott. — Szöllősi. Hasonló okiratok voltak már a levéltárban, de miután ezeket hol commendansok, vagy mások bekérték s többé vissza nem kerültek, ne hogy ezen okmányokkal is újból megtörténhessék az, indítványozza, hogy a kiegyezkedés szóról-szóra a jegyzőkönyvbe is vezessék be s a megbízottak írják alá (Helyes!)

Végül a jegyzőkönyvre vezetendő jóváhagyási záradék következő szavakban állapítottatott meg: a kiküldött által végrehajtott kiegyezést jóváhagyja a képviselő-testület. (Vége köv.)

A küüllőmegyei gazdasági egyesület

által, 1871. év október hó 1-2 és 3-ik napján Dicső-Szt.-Mártonban a vármegyeháznál rendezendő gazdasági és gépkiállítás

Tervrajza.

I. Gabonaművek. II. Kerti vetemények. III. Gyümölcsök és szőlők. IV. Háztartási cikkek. V. Borok. VI. Takarmánymagvak. VII. Olajmagvak. VIII. Rostnó-

mind beszédben helyesen és folyékonyan használni is tudja.

Ezért már az 1-ső osztályban megkezdte a tanuló a nyelv tanulását, s később a következőkben oly terjedelemben folytatja, hogy a 2 felsőbb osztály valamelyikében bizonyos tantárgy előadását már ezen is halgathassa, s illetőleg magát e tantárgyat németül is tanulhassa.

4.) Mennyiség, és pedig: a.) közönséges számtan, tekintettel és alkalmazva a közéletben előforduló mindenemű számításmódra; b) az általános számtan (betűszámtan=algebra) alapvonalai, kapcsolatban a sorok (Progressiók.) sorszámok (Logarithmusok), változtak (Permutációk), csoportozatok (Combinációk), egyenletek a valószínűségi számítás ismertetésével és használata begyakoroltatásával; c) a mértan és mértanirajz a lehető leggyakorlatibb és oly terjedelemben, hogy a ki ezeket jó sikerrel végig tanulja, e tekintetben mehesen polytechnicum előkészítő osztályába.

5, Történeti tárgyak; a) Földrajz, b) Történelem, c) statistika; mind háromból annyi, mennyi egy leendő „értelmes polgár“-nak kellő áttekintést nyújthat földünk-ről, s ezen az ember méltósági viszonyairól.

6, Természettudományi tárgyak: a) Természetrajz, b) Vegytan, c) Természettan, d) Ipar műtan. A cél ezekben: a szemléltre, vizsgálódásra és kísérletekre fektetett oktatás alapján megismertetni a tanulót a szerves és szervetlen testek jellemzőbb egyéneivel, tulajdonságaival és hasznaival; s e mellett a vegytani és természettani ismeretek közlésével eljuttatni őt oda, hogy a világrendről, a természet ugynevezett általános törvényeiről s az ezek szerinti természeti tüneményekről tisztá nézettel, helyes felfogással és világos áttekintéssel bírjon.

7. Jogi tárgyak; Alkotmánytan, s e mellett a közmagán- és váltójog alapvonalainak ismertetése, annyi-

vények. IX. Házi iparcikkek. X. Gazdasági tenyészállato. XI. Gazdasági gépek és eszközök. XII. Gazdasági kovács és bodnár művek.

A kiállított tárgyak jelesbbjeiért az abszolút elven alapuló bírálatok nyomán pénzjutalmak, a borok- és gépekre arany, ezüst s bronz érmek is, illetőleg: három rangú dícsérő oklevelek fognak kiosztatni és pedig:

I. Gabonáért, (miből két királyhágninneni szokott minőségben:) a) Búzára 4 frt o. é. b) Rozsra 2 frt o. é. c) Kukoriczra 1 frt o. é. d) Arpára 1 frt o. é. e) Zabra 1 frt o. é.

II. Kerti veteményekért: a) egy teljes kerti veteményekből álló u. m. pityóka-, murek-, petrezselyem-, zeller-, veres- és fokhagyma-, káposzta-, karalábé-, kárti- fiol- és paprikából kiállított csoportnak 1-ső jutalom 5 frt o. é. II-ik jutalom 2 frt o. é. b) Paszulyra 1 frt o. é. c) Borsra 1 frt o. é. d) Lenesére 1 frt o. é. (A három utóbbiból legalább 4—4 kupának kell kiállítva lenni.)

III. Gyümölcsökért, (legalább 10 faj jeles alma vagy körte kiállítójának.) 1-ső jutalom 10 frt o. é. II-ik jutalom 5 frt o. é. b) Szőlőért. 1. (legalább 6 faj esemege kiállítójának) 3 frt o. é. 2. legalább 6 f. bortermő szőlő kiállítójának 3 frt o. é.

IV. Háztartási cikkekért: a) Aszalványokra: 1-ső jutalom 5 frt o. é. II-ik jutalom 2 frt o. é. b) Befőttekre 2 frt o. é. c) Ecetre 1 frt o. é. d) Sajtra 1 frt o. é. e) Kenyérre: 1-ső jutalom 2 frt o. é. II-ik jutalom 1 frt o. é.

V. Borokért:

1. 1869-ben termeltékért:

a) Fehérhaj színborra: 1-ső államjutalom egy bronzérem. II-ik 5 frt o. é. III-ik 4 frt o. é. b) Vörös színborra: 1-ső államjutalom 8 frt o. é. II-ik államjutalom 5 frt o. é. III-ik áll. jut. 4 frt 4 frt o. é. c) Elegyes fajú színborra: 1-ső áll. jut. 7 frt o. é. II-ik áll. jut. 5 frt o. é. III-ik áll. jut. 4 frt o. é.

2. 1869. év előtt termeltékért:

a) Fehérhaj színborra: 1-ső államjutalom egy aranyérem. II-ik államjut. 10 frt o. é. III-ik államjut. két díj 5—5 frt IV-ik államjut. két díj 3—3 frt. b) Vörösfaj borra: 1-ső államjutalom egy bronzérem. II-ik államjut. 8 frt o. é. III-ik államjut két díj 5—5 frt c) Vegyes színborra: 1-ső államjutalom egy ezüstérem. II-ik államjut két díj 10—10 frt o. é. III-ik államjut három díj 5—5—5 frt IV-ik egyleti három díj 4—4—4 frt V-ik egyleti három díj 2—2—2 frt.

3. Bármikor termelt aszúborokra:

1-ső államjutalom egy ezüstérem. II-ik államjut. 10 frt o. é. III-ik államjut 5 frt IV-ik államjut 4 frt.

IV. Takarmánymagvak, (melyekből legalább 10 fontnak kell kiállítva lenni); a) Lóhermagra 5 frt o. é. b) Luczernamagra 5 frt c) Bükönyre 1 frt d) Czirokra 1 frt.

VII. Olajmagvakért: (melyekből 8 kupának kell kiállítva lenni) a) Repezére 2 frt o. é. b) Kenderre 1 frt c) enre 1 frt d) Napraforgóra 1 frt,

VIII. Rostnóvényekért: a) Kenderre: 1-ső jutalom 2 frt II-ik jutalom 1 frt b) Lenre: 1-ső jutalom 2 frt II-ik jutalom 1 frt.

IX. Házi iparcikkekért: a) Kenderfonalra 2 frt o. é. b) Lenfonalra 1 frt c) Kenderszövetre: 1-ső jutalom 1 frt II. jutalom 1 frt d) Zsákra 2 frt e) Gyapjuszövetért: 1-ső jutalom 4 frt II-ik jutalom 4 frt f) harisnyapoztótért: I. fehérre 3 frt II. feketére g) Czondrapoztóra 3 frt h) Szalmafonásra 2 frt i) Veszőfonásra 2 frt.

(Vége köv.)

Helyi dolgok.

— **Holnap vasárnap**, szept. 24-én, a helyi első dalárda közkedvessegi és fáradhatlan karmestere Vöclka Ede ur vezénylete mellett a sz.-miklós-utczai ev. ref. templomban fog az istenisztelet alatt korusokat énekel-

ban, a mennyiben ezekre minden polgárnak szüksége van, s a megnyit belőlők tudni minden ilyennek kötelessége is.

8. Művészeti tárgyak: a) Rajzolás, a már említett mértani rajz mellett a tulaldonképpen szabadkézi rajz; azaz a közéleti tárgyak és természeti képek előtett minták vagy természet után való rajzoltatása, kiterjesztve a távlat és árnyékolás főbb törvényeinek ismertetésére és alkalmaztatására b) Szépirás c) Műének.

6. Test- és fegyvergyakorlat.

B) rendkívüli tantárgyak:

1) Latin-, 1) franczia-, s 3 angolnyelv 4) zene.

E rendkívüli tantárgyakat illetőleg megjegyzem, hogy ezek közül a franczia nyelv tanításáról valószínűleg maga az intézet fog mielőbb gondoskodni. A többiek most csak ajánlhatjuk az illető szülők figyelmébe, hogy ha gyermekeik életcélja és mutatkozó hajlama szerint szükségesnek látják, magán uton ezek tanításáról is gondoskodjanak.

Imé ez a mi polgári iskolánk tanterve: s ezt a lehető legnagyobb gyakorlatiassággal, s mindenekben lelkiismeretesen keresztül vinni, lesz a tanári kar szent kötelessége!

A tiétek pedig, kedves polgártársaim az, hogy fogjátok föl már egyszer egész öntudatossággal a haladó idő szavát, a mely elég hangosan kiáltja mindenütt, a hol csak hallani akarják: „több és gyakorlatibb nevelést a gyermekeknek!“ S ha ezt fölfogtatibb, vegyétek észre azt is, hogy imé alkalom is van már körtökben érvényesítésére; itt van a mit érdemes vezetőitek utmnatására magatok teremtettetek s magatok is tartatok fenn a városi polgári iskola!

TÁRCZA.

Kiknek való a polgári iskola s minő képzést ad ez növendékeinek?

(Folyt. és Vége.)*

2. Magyar nyelv, gyakorlatilag úgy tanítva, hogy a tanuló a 6 osztályon keresztül a nyelv természetét a lehető teljesen megismerje; s magát a nyelvet, — mint közlési kincset, az olvasásban, írásban és előadásban egyaránt helyesen és szabatosan tudja használni, s tanulja meg becsülni. E célra törekedni fog az intézet: a) az értelmes, értelmező és fejtegető olvastatás által; b) a nyelvtan gyakorlati tanításával, mely szerint a szabályok részint a tanító által olvastatott, részint a növendékek által önerejűkön felkeresett, készített és írásba foglalt példák lesznek világosítva és begyakorolva; c) a gyakorlati iránytan tanítása által; d) költészeti, szónoklati és más prosai műnemeknek ismertetése, fejtegető elemzése és aethetica több elvei- és törvényeinek, s ezek szerint a szokotabb költői és prosai műnemeknek ismertetésével s a szükséges gyakorlati dolgozatokkal; e) a nemzeti irodalom történetének — legalább általános áttekintést nyújt — ismertetése által.

3) Német nyelv, annyira hogy, a növendék az iskola végeztével ne csak érteni bírja e nyelvet, hanem azt, a mennyire a közéletre szükséges — mind írásában,

*) L. a „Sz. H.“ 74-dik számát. Szerk.

**) Kérjük erdélyi lapársainkat e sorok átvételére. Szerk.

ni, melyre is a buzgolkodó s a szívmelő egyházi zenét tisztelő közönség figyelmét felhívjuk.

— **Értesítés.** Az erd. gazdasági egyesület közlönye az „Erdélyi gazda” is kibocsátja már az előleges értesítést a városunkban tartandó vándorgyűlés tárgyairól. E szerint a f. hó 7-én tartott előleges értekezés folytán a tárlati bizottság elnökségül egyhangulag Mikó Mihály, főintézőjéül és igazgatójául dr. Knöpfler Vilmos, jegyzőnek Lokodi János választott. A terménytárlat az Elba nyári szinkőben lesz megtartandó, az állattárlat a városi malom színpén és körülötte lesz elhelyezve. A megtekintendő jóságok és szőlőkre nézve következő megállapodás történt: nagyobb birtokok közül b. Bálint József nagy-erneyi jóság, kisebb birtokok közül Nyárad-Gál-falva és Panit községek telkei lettek kiszemelve. Szőlők közül b. Apor Károly tótfalvi és Bati Gábor fintabázi telepe lesz megvizsgálendő. A bizottság egy ismerkedési estély megtartását is határozta, mely is október 4-én Lé-nárné termében fog tartatni.

— **Erdővizsgálati** határkijárást volt mult csütörtökön, minőt a képviselőtestület minden őszön tartani szokott. Ez alkalommal résztvett, mint vendég a komisszióban Szász-Régenből visszatért főispánunk Thuri Gergely ur ó méltósága, s több más előkelő polgártársunk, kiket a gyönyörű tiszta s meleg őszi idő mellett, a főispán kedves társasága vonzott a természet templomába, a haldokló „Nagyerdőre”. Végzett erdőszemle ntán jóízű erdei ebéd várta a társaságot, s volt lelkes és vidám pohárköszöntés quantum satis, melyekben a természetes ember, isten szabad ege alatt szabadon nyilvánítá a falak közt gyakran visszaszorított érzelmeit. Ez volt igazán keresztpróbája azon némely oldalokról még mindig kancsal szemmel vizsgálgatott kérdésnek: ha valjon Thuri főispán megnyerte-e közönségünk bizalmát s tetszését? In vino veritas; voltunk ott tán negyvenen, a legkülönbözőbb szórú-bőrű (politikait értünk) emberek; de nem volt egyetlen más hang sem, mint: **igen!**

— **Városi Tanácsunk** a Maroson építendő nagyhid munkálatai iránt hírlapi hirdetményt bocsátván ki, abban a vállalkozni kívánók elibe azt is feltételül szabja, hogy tartozzanak „politikai” magok viseletéről hiteles bizonyítványt előmutatni. „Ugyan mit érthet nemcs Tanácsunk e kifejezés alatt? talán az ilyes vállalatoknál az egyéni és polgári becsületet, vagy éppen a szakértelmiséget, nem is tekint-e elégségesnek?”

— **A helyi jótékony nőegylet** választmányának folyó hó elején tartott gyűlésében a következő ügyek voltak tárgyalás alatt:

1. Az egyesület szegényei állapotának megvizsgálására kiküldött bizottságok előterjesztései folytán teendő további intézkedések feletti megállapodás, minthogy a tagok csekély számmal jelentek meg, egy népesebb gyűlésre halasztatni határozatott.

2. Az egyesület egyik adósa által az egyleti pénztárnokhoz bemutatott nyugtát megvizsgálattván, azokból kifolyólag határozatlik, hogy miután a nála levő 200 ftos kölcsön máskülönbben is felmondva van, ismételve kérsék fel annak ezen év folytatán leendő befizetésére, addig pedig az 1869. évi április 16-ik napján innen hátrálékban levő kamatok megfizetése szorgalmaztassék, mert a beadott levelek egyike nem nyugta, hanem a korábbi pénztárnok által, a nyugtákkal összeeső időre történt kamat-fizetésről kiadott bizonyítvány, mely ennél fogva kétszeres kamatfizetést nem is bizonyíthat. A nyugtát egyébiránt kézbesítés végett a pénztárnoknak visszaadtnak.

3. Olvastatik az országos magyar gazdaszanyok egyesületének a gazdaszanykodás és háziipar hatodik kiállítására vonatkozó felhívása, küldemény vagy tetleges részvétellel leendő támogatás iránt. Minthogy azon kiállítás ideje az itt folyó év október havában rendezendő tárlat idejével összeesik, a választmány élénk sajnálatát fejezi ki a felett, hogy a felhívás késő volta miatt, a közreműködésben ezuttal sem küldemény, sem pedig személyes részvétel által nem oszthatóztatik, igéri azonban, hogy jövőre nézve ismétlődő megkeresés folytán az üdvös czélt erejéhez mértten előmozdítani fogja.

4. Az egyleti jegyző előterjeszti a néhai Császár Ferencné hagyatékát, illetőleg állata a nőegylet részére tett hagyomány mibenállását, mely előterjesztés tudomásul vétetvén, a jegyző megbizatik, hogy ezen hagyományhoz-jutás iránti további intézkedéseket az egyesület nevében tegye meg.

5. Filep Albertné, Bodolla Jánosné és Istvánfi Pálné választmányi tagok, általuk megvizsgált három szegény állapotáról előterjesztést tévén, azok kettőjére részére 3—3 ftt rendkívüli segélyt adatik, s egyszersmind bizossittatnak, hogy adandó alkalommal az egyesület rendes szegényei közé felvétetnek; a harmadiknak pedig e város területéről lett eltávoztása tudomásul vétetik.

E kérdésnél egyszersmind az is határozattá válik, hogy az egyesület mostani pénzerjéhez képest 25 rendszeres segélyezett szegénynél többet nem gyámolíthat, s a rendkívüli segélyezéseken kívül, ezen létszámba újabbakat csak történetű üresedés esetében vehet fel.

6. Egy újonnan kérelmező azon ígértben részesítetik, hogy a téli hónapok beálltával, ha újabban kérelmez, rendkívüli segélyeztetni fog, most egyfelől a létszám betelte, másfelől pedig a pénztár jelenlegi megterhelte miatt a segélyezés lehetetlen.

7. Elnöki előterjesztés folytán, egy elmezavarban szenvedő családja részére ismételve 5 o. é. ftt rendkívüli segély utalványoztatik.

A f. évi sept. 6-kán tartott választmányi gyűlés jegyzőkönyvéből kiadta:

Kovács János, jegyző.

— **Szomorúság** a legtöbb arczon, ez az általános physiognomia ma! A mult éjjeleken kemény derek hullottak, tönkre van téve az idej szőlőtermés is. Pedig minálunk a bortermés nem kedély, de pénzkerés, melyet minden ember, a szőlőtulajdonos úgy, mint a fogyasztó polgár, egyiránt megérez. A kerti veteményekért is komoly, magabizálott hangulat van a jó gazdaszanyok

között, s talán a természet intő úja a divatkereskedések számláira is von egy picinyke keresztet...? A kukoricáknak is egy — s azt mondják tetemes — része, szintén elpusztult, úgy, hogy nem lesz találkoztása a malomkövel. Mnt hetivásárunkon már meg is érzett a gabonák árán.

— **Egy összeesküvésnek** jöttünk nyomába! Igen, sietünk megszűni a policziának, és majore periculo esedezünk oltalmáért, lévén, hogy ama rettentő liga árva fejünk, szegény m.-vásárhelyi újságírók ellen kötetett...! Most nem mondhatunk többet — jaj, mert a fogunk is vaczog ijedtünkben, — hogy nem communisták, nem mazinisták, nem internationalisták, nem szabadkőművesek esküdtek össze ellenünk, oh nem! ezekről még nem félünk oly rettentően; hanem nők, urhölgyek, oh! ezek törnek végveszedelmünkre... Mit vétettünk mi ellenük? nagy isten! hisz — mert rövidlátók vagyunk — még a pesztráknak is köszönünk, ha női fejet látunk valamely ablakban, és kezét csókolunk minden „hölgy“-nek... Mi ártatlanok vagyunk, — ártatlanul üldöztetünk, csupán, de csupán azon csekélységért, hogy: hogy mertünk az újságban írni ártatlan, igaz dolgokat azon urhölgyek tiszteletreméltó s általunk is kiválóan tisztelt férjeikről...!

— **Hetivásár** szept. hó 21-kén. Egy alsó ausztr. mérő tisztabuza, jobb, 4 ftt 90 kr. másod. 4 f. 65 kr. Elegybuza, jobb, 3 f. 46 k. másod 3 f. 26 k. Rozs, jobb 3 f. 20 k. másod 2 f. 90 k. Zab 2 f. Törökbuza 3 ftt 35 k. Pityóka 1 f. 30 k. Egy szekér széna, jó, 10 f. másod 7 f. Szalma 2 f. 50 k. Egy pár csirke 55 kr. Egy lud, jó, 3 ftt 50 kr. Egy tyúk 60 kr.

KÜLFÖLD.

A francia nemzetgyűlés bevégezvén ez időszakra teendőit eloszlott. Ha visszatekintünk a nemzetgyűlés életére, mely oly rendkívüli körülmények között vette kezébe a francia nép sorsának intézését, — két tagadhatlan ténynyel állunk szemközt, melyek Franciaország jövőjére nézve meglehet hosszú időn át irányadók lesznek. A Németországgal kötött béke óta Franciaország nem áll többé Europa elsőrangú hatalmai között: ez az egyik tény, melyet a nemzetgyűlés, ha nem is idézett elő, de a békekötés szentesítésével bétetőzött. Hogy ez így van, s hogy Franciaországnak az a mesés befolyása Europa ügyeibe, melylyel majd két évtizeden át törvényt szabott: eloszlott már, mint a buborék: eléggé bizonyítja csak a londoni conferentia és legközelebből a romamai kérdés is.

A másik tény inkább Franciaországnak csak beléletére vonatkozik, — s ez a köztársaság. Legalább három évig életet adott Thiers elnökségével a nemzetgyűlés a köztársaságnak, s ezt a nemzetgyűlésnek azon többsége, mely mindennek, a mi csak emlékeztet is a köztársaságra elkeseredett, halálos ellensége. De még elkeseredettebb ellene önmagának, hogy monarchicus többség létére respublicát alkot. Most a heterogen elemek és pártok, melyekből a többség áll, sokkal jobban gyűlölik egymást, mint a köztársaságot; s ezért inkább azzal békülnek ki, sem hogy egymást engedjék uralomra.

A spanyol király körutazása — melyről már hetek óta érkeznek a tudósítások — valóságos diadalmenethez hasonlít, mi élénk ellentétet képez azon forradalmi hírekkel, melyek szerint Spanyolország talaja Amadeus király lábai alatt alá volna aknázva. A „Times” levelezője nem győz elég dicséretet mondani a király fogadtatásáról. Valenciából sept. 6-ról írja a nevezett lap levelezője: „Meghívatom folytán a király körutjában folyvást részt veszek. Ez 3—4 héten át fog tartani. Csak azt mondhatom, hogy a kiályt mindenütt úgy fogadják, mintha a savoyai dynastia már évszázadok óta gyökeresedett volna meg Spanyolországban.”

Távirati hírek:

— **Turin**, sept. 17. Több ausztriai, kik a Mont-Cenis pálya megnyitási ünnepélye alkalmából ide érkeztek, Visconti-Venosta külügyminiszter által a legbarátságosabban fogadtattak.

— **Páris**, sept. 17. Az összes lapok kedvezőleg nyilatkoznak az elsassi kereskedelmi szerződésben történt szavazatra vonatkozólag, mivel azáltal 6 departement szabadittatik meg a német megszállástól; egyuttal tanusítja az elsassi testvérek iránti vonzalmat is.

Párisban e héten a halandóság tetemesen apadt: 827 személy halt meg, holott a mult héten 943.

— **Modena**, sept. 17. A vasuti vonat, melylyel a Mont-Cenis-pálya megnyitattott, 22 waggonból állt. Bardonecchéből 10 $\frac{1}{2}$ órakor indult el, és Modanába 11 órakor érkezett meg. Az alaguton 20 percnyi menet után haladtak át minden fenakadás nélkül A francia és olasz miniszterek, valamint a többi vendégek a legbarátságosabban üdvözöltettek. Délután bankett volt, melyben mintegy 1000 ember vett részt, Toaszók mondattak Olaszországra Franciaországnak és tudományra.

— **Brünn**, sept. 18. A tartománygyűlés a 33. alkotmányhü képviselő nyilatkozata felett a napirendre terését határozta el.

— **Lemberg**, sept. 18. A tartománygyűlés elfogadta Smolkának a felirat iránti indítványát. Eleme mint-

egy 20 ruthen szavazott. A felirati bizottmány azonnal meg is választott.

— **Laibach**, sept. 18. Az országos bizottmány azt indítványozza, hogy oly törvény hoassék, mely szerint azon képviselők, kik elegendő igazodás nélkül vonakodnak a tartománygyűlésben megjelenni, követi megbízatásukat elvesztik. Az országos elnök a kormány nevében kételyét fejezi ki, ha vajjon a tartománygyűlés képes-e ezen kérdésben törvényesen határozni, minthogy az ide megkivántató $\frac{3}{4}$ többsége a képviselőknak nincs jelen. Ennek dacára a törvény 2-dik és 3-dik olvasásban elfogadtatott. — Costa feliratot indítványoz a császárhoz.

VEGYES.

— **Bukarestben** f. hó 5-én — írják a lapok — zsidóüldözés folyt. Az okot egy fin szolgáltatta, a ki azt állítja, hogy néhány zsidó becsalta az imaház pinczéjébe a hol vért akartak eresztetni rajta, de sikerült egy ablakon át menekülnie. Erre a mesére a csöcselék öszvecsődült, s a kezeügyébe esett zsidókat verte és bántalmazta s csak a rendőrpaeectus Hiot erőlyének köszönhető a zendülés elnyomása. A higgadtabbak azt hiszik, hogy e zendülés csak ürügy s a voltaképeni czél egy a kormány ellen intézendő támadás volt. A „Reform”-ban a bukaresti főrabbi nyílt kérelmet intéz kormányukhoz a zsidók oltalmazásáért Rómániában.

— **A pétervári szláv comité** Bukarestben „Ingoslavia” névvel hírlapot alapított, melynek feladata lesz egy Törökország s a habsburgi birodalom romjaiból alakítandó dél-szláv birodalom eszméje mellett propagandát csinálni. Nagy fába vágta fejszéjét!

— **Annyi szilva** termett Somogyban, hogy sok helyen 1 krért adják itezjét, s nem győznek a gazdák hordót teremteni a pálinka alá való szilva számára.

— **A ruthén nemzet**, mely a magyarföld északkeleti határszélein jelentékeny számban létezik, örvendtes jelét adta hazafiságának, a mennyiben tagadja, hogy nyelve azonos lenne Magyarországnak nyelvével.

Szapáry Béla gróf örökseje az Aschaffenburgnál történt vasuti szerencsétlenség s nevezettnek halála következtében kártérítési keresetet indítottak az illető társaság ellen. A vasutársaság be sem várva a pört, maga 50.000 fttot ajánlott az örökösöknek.

— **A brassói csizmadiacéh** gyűléseiben jöllehet a magyar tagok utóbbi időben nagy többségben valának, eddig csak németül vitetett a jegyzőkönyv, az augusztus 15-ki csehgyűlésben azonban elhatározatott, hogy ezentul magyarul is fog vezetetni.

— **Nagy pusztításokat** okozott Oroszországban egy állatkertből kiszabadult tigris. E vadállat a podoli kerületben csak néhány nappal ezelőtt lövettet agyon, mintán számos ember vérét kiszopta volt.

— **A mont-cenisí** vasut megnyitására a magyar kormány gr. Zichy József fiúmei kormányzót küldi el, mint Magyarországnak képviselőjét.

— **A pesti nemzeti színház** szárnyépületében f. hó 13-án kiütött tűz nagy károkat okozott, bárha a tűzoltóság s a színészek nagy önfeláldozással dolgoztak, még a nők is huzták a szivattyukat. Midőn a tűz kitört a színészek és színésznők az öltözdében voltak, mely a tűz színhelyéhez legközelebb volt, Felekiné assz. felbomlott hajjal menekült ki, s egy bérkocsiban keresett menedéket. Emberélet nem esett a tűz áldozatául, bár beszélük, hogy egy kis fiú benn égett volna. Magát a színházat megmentették, a diszleket azonban majdnem mind elégettek; de a ruhatár megmentetett. A leégett melléképületeket nem számítva a kárt 20—30 ezer forintra tehető, írja a „P. Napló.”

— **A kamatláb fölemelését** az osztrák nemzeti bank választmánya elrendelte s az erről szóló hirdetés közzétetett. E szerint piaczi váltóknál és rimesszeknél Bécsben és Bécsre eszkompte 6%, domiczil és rimesszeknél a fiókintézetek közt 6 $\frac{1}{2}$ %, a lombard 7%. A többi pénzintézetek természetesen kénytelenek nyomban követni a kamatlábemelést s erre vonatkozólag már több nagy bank ki is adta az értesítést.

— **Nagy-Szebenben** a „Nemere” szerint az érseki jubileum alkalmával m. h. 30-án a legelőkelőbb román tekintélyek közül értekezletet tartottak, a mikor is Metian esperes indítványára kimondatott, hogy ezután activ politikát fognak folytatni és a lehetőleg egyetértésre törekcszenek a magyar-elemmel. Ezen határozatnak csak két résztvevő, Hanea esperes és Román ur, voltak ellene. Az értekezlet megbízottakat küldött ki az ország minden részeibe, a hol románok laknak, — ezen program terjesztésére. Részletes program csak azután fog megállapittatni, mintán ezen megbízottak jelentést tesznek az összes román népség hangulatáról.

A közönség köréből*)

T. szerkesztő ur!

Midőn a „régibarmvásár-utcában” az utmunkálathoz kezdtek, a munkásokra felvigyázót fölkértem: hogy ha valami nevezetesebb régiséget ásnának fel, legyen figyelemmel annak épésgbeni megtartására.

Szeptember 15-ig néhány darab homok-kónél egyéb tárgy nem jött felszínre; de ma egy körülbelől 1 $\frac{1}{2}$ kupás hamvedret mutattak be, s noha a csákány-vágás alatt szétomlott, mégis öszzerakatra, kevés hiány mellett, egy egészet tesz. Sajnálkozva hallottam, hogy a benne rejtett hamvat szétszörták.

Most buzditás okáért felajánltam, hogy az esetet az „Újságban” is közlemdem, mire a munkások közt töb-

*) E rovat alatt közlöttekért csakis a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget Szerk.

ben kedvet kapván, már több ókori cserépmaradványt kezdtek összeszedni.

Nem tartanám felesleges kiadásnak, ha az illető hatóság valami kevéssé álló jutalmat tűzne ki az oly egyén részére, ki valamely tárgyat a maga épségében hozand napfényre.

En remélem, hogy az ezutáni ásatások után, melyek ma-holnap a „Szőlős-kertben“ tétetnek, még találni fognak emlék-tárgyakat.

A már kiásott, de a hamu tartalmától kiürített hamveder jelenleg Dinczig György birtokában van, kit fölkértem, hogy továbbra is hiven gondozza.

Székely Ádám.

T. szerkesztő ur!

Az „Erdély“ legutóbbi (30-ik) számának „Hirfűzér“ szimü rovatában egy oly újdonság jelent meg „Fegyver-lövések“ kezdő szóval, mely a nagy közönséget éppen nem, vagy csak nagyon keveset érdekelheti, de annál szerelmesebb az illetőre nézve, ki az egészről semmit sem tud, mert mint valami dugárus, vagy könnyelmű főnök van feltüntetve.

Az igazság érdekében, mint Szakács M. Gyula urnak távolléte alatt ideiglenes üzletvezetője, ki kell jelentenem, hogy ezen hír merőben alaptalan; mert üzletünkben revolver-töltényeken kívül egyéb semmiféle lövések nem árultatnak. Az utcáni lövöldözéseket sem hallottam estvéként, sem én, sem a legközelebbi szomszédok, kiket evégből megkérdezék, hihetőleg tehát valahol távol kilőtt fegyver viszhangja lehetett, miről az újdonságban szó van.

Az egészet tehát az „Erdély“ valmelyik újdonságától faragott laptölteleknek kell kijelentenem.

Almás I.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. szept. 25-ik és következő napjain a következő ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

I. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Csergedy János.

Tontsch Frigyes Kucsera Mátyás ellen 200 frt i. Manakutiú Dávid Dragosiann Juon e. 120 frt i. Tamás Mózes Tamás Ferencz hagyatéka e. Rohat Juon Hafia Juon e. 60 frt i. Hoffinger Sámuel Szöcs Ignáczné e. sommás visszahelyezés. Ábrahám Áron Ruzs Dávid e. 24 frt i. Egri István Molnár András és társa e. som. visszahelyezés. Somfeleau Miheile Hordován Juon e. 36 ft i. Anderitz Sofia Sill Mihály és társa e. igény pere. Simai Antal Bidian Alexa és társa e. egy szántóért. Fekete Juon Burján Juon e. egy urbéri örökség i. Mark József Szekera Juon e. som. visszahelyezés i.

Előadó k. t. bíró dr. Endes Gábor.

Notzin Jakab Lázár Dávid e. 150 frt i. Szilágyi Zsuzsánna Rippel Vincéné e. két darab föld i. Efraim József dr. Wermescher Emil s társa e. kiszakítás. Vajda Zsuzsánna Hosszu Jánosné e. kiutalási ügye. Gámenezi Gerő Paizs Ferencz e. 15 frt i. Fingerhut Jakab Fuchs Miksa s társa e. kiszakítás. Özv. Péter Jánosné Magyarai Pál e. bérleti ügye. Fábán Lászlóné Fekete Lajos e. som. visszahelyezés. Albert Mihályné Felméri János e. som. visszah. Kappel Áron Steinfeld József s társa e. kiszakítás i. Mathias Artner Gasia János e. 179 frt i. Makrai László Czente-Feketelak Vasas-Szentivány utáni kiutalási ügye.

Előadó k. t. bíró Déési Farkas.

Kovács József özv. Galgocskiné Benkő Rozália és Ludvig Jánossal fenforgó igénypere. Kovács Lukács Butyka Rozáliával fekvőségek kiadása i. A m. kir. kincstári jogügyek igazgatósága a siketnema alap nevében Pap Márton és Nina e. 1417 frt 50 kr. i. Potya Béla báró Wesselényi István e. 27 frt 84 kr. i. Hoszszu Gligor Hork Juon Iuj Obrása e. sommás visszahelyezés i. Szolcsa közsege Lupea Juon e. ugyanazért.

Előadó k. t. pótbíró Dósa Miklós.

Vajda Sámuel Diku Nicolai e. 6 frt 75 kr. i. Pap Tanászia Rácz Tanászia e. som. visszah. Pap Jóséfának Harmath József és Pap Kristóf e. igénykeresete. Farkas Dániel Faluvégi Zsiga István e. ajándéklevél érvénytelenítése i. Berl Ábrahám Eröss Márton és Fuchs Iszák e. felhívási keresete. Szabó Sámuel Varga Dániel e. 67 frt 80 kr. ki nem szolgáltatott élelmezés és 130 frt eltarthatott bőrök értékének megtérítése i. Kecskeméthy Elek és társa Papp László és társa e. határvonal kijavítása i. Bozsán Nyikula Marián Pantyilimon ellen 60 frt tőke s járnékaik iránt.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Dósa Dániel.

Gállalvi Lajos Kerestély Kálmán e. női tartás i. Krakovanczki Mari Aszalai József e. zálogjog kitörése i. László Gergely Gergely Sándorné e. kiszakítás i. Losonezi József Csoma Mihály hagyatéka e. Pünkösti Mózes Pünkösti Árpád e. zálog kibocsátás i. Boros János László Ferencz e. ugyanazért.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter.

Felső Peferd közsege Alsó Szt.-Mihályfalva közsege e. birtok háborítás i. Berkovitz Moricz Olteanu Danila e. 164 frt 32 kr. i. Fröhlich János és fia czég Puskás fivérek czég és Drágomán Domokos e. 711 frt 27 kr. i. Branice Juon és társai Szucs Vaszilie e. 43 frt 47 kr. Todorfi Bogdán Grünwald Hermanné és társai e. 171 frt i. Stern Emanuel Toásó István e. sommás visszahely.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál.

Práda Anna Práda György és társa e. birt. hábor. Popoviciu György a Zalatuai kincstári uradalom e. birtokhábor i. Tódeseu János Tamusiu George Ghica ellen som. visszahelyezés i. Méra Mihályné Moldván Simon e. haszonbér felmondása i. Szeplakán György Varga István e. egy kert visszaadása íránt Moldván Todora és társai Moldván Jakab ellen örökösödési jog elismerése i. Buda József Czitrom Moricz ellen igény kereset. gr. Kosch & Comp kereskedő czég Bálint Ferencz e. 50 véka kukuricza szállítása i. Denesen Maria Eftenie Costescu ellen sommás visszahelyezés. Dregoin János Roseala Moise és társai e. 180 frt kártérítés i. Br. Nopcsa Ferencz Fülöp Sándor e. zárlat iránt.

(Vége köv.)

Jegyzéke

azon urbéri pereknek, melyek f. év. szeptember 23-án a marosvásárhelyi kir. urb. törvényszéknél tartandó nyilvános ülésben pótülnök Gyárfás József által előadatni fognak

Földvári Ferenczek Székely István e. pere. ugyanannak Dósa Vaszi e. pere. Szalánczi József örökösének Pataki Ferencz János e. pere. Pataki Lászlónak Keszeg Pál Imre e. pere. Pálfi Antalné Ugron Annának Keszeg János e. pere. Ugyanannak Imre Ferencz Friedrich e. pere. Ugyanannak Isztrálye György e. pere. Gr. Kornis utódoknak és társainak Székely János és társai e. pere. gr. Teleki János utódoknak Vonner János elleni pere. gr. Bethlen Farkasnének Gotschner János e. pere. Máncz Vincze jogtutoda Trombitás Ananiásnak Binder András és társai e. pere. Benkő Károly és társainak Marienburg Mihály és társai e. pere.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(sept. 22.)

5% metallique	58.90
5% nemz. államkölesön	69.10
1860. államkötvény	98.75
Bankrészvény	773.—
Hitelrészvény	291.80
London	119.30
Ezüst	120.—
Arany	5.75
Napoleon arany	9.55 ¹ / ₂
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.—
„ „ „ temesi	75.75
„ „ „ erdélyi	76.—
„ „ „ horvát-slavon	86.25

Felelős szerkesztő: RAPOLTY KÁROLY.

HIRDETME NYEK.

Árverési hirdmény.

(66) 3-3

Az erdélyi kereskedelmi- és hitelbank ezennel közhírré teszi, miszerint az elzálogosított s 1871. június 30-ig lejárt és még ki nem váltott I. II. és III. osztályu zálog tárgyak u. m. érték papírok, arany-, ezüst-tárgyak és minden másnemű czikkék folyó évi **október 6-án délután 3 óráig kezdve**, az erdélyi kereskedelmi- és hitelbank helyiségében tartandó nyilvános árverésen a zálog kölcsön ügyletrend értelmében el fog-nak adatni.

M.-Vásárhelytt, 1871. aug. 18.

Erdélyi kereskedelmi- és hitelbank.

Legujabban megjelentek és kaphatók

Wittich József

könyvkereskedésében

Maros-Vásárhelytt és Székely-Udvarhelytt:

Fábán Dániel Népszerű egyházi beszédei egy egész évre. 3 frt.

Féval. A néma czimborák. Történeti regény 4 kötet. 4 frt.

Haekel. Az ember nem eredeti törzsfája 40. kr. Heiszler. Egyházi munkálatok III. köt. 1 ft. 20

Hunfalvy. Utazás a balt-tenger vidékein 2 köt. 4 frt 60 kr. Kötte 6 frt.

Kecskeméti lelkész-tár. A gyakorlati lelkészethez tartozó munkák gyűjteménye, szerkeszt. Fördös Lajos, 3 köt. a 1 frt 20 kr.

Ponson du Terail. A fekete mise. Történeti regény 4 köt. 4 frt.

„ Az éj lovagjai 2 köt. 2 frt 40 kr. Protestáns alkalmi beszéd-tár, szerk. Kargóczy József, I. köt. 1 frt 40 kr.

Protestáns egyházi beszéd-tár, szerk. Kargóczy József, I. köt. 1 frt 40 kr.

Stein. Az államigazgatás és igazgatási jog alapvonalai 5 frt. Kötte 5 frt 80 kr.

Szekács József. Összegyűjtött egyházi beszédei I. kötet 3 frt.

Terstyánsky. A hazai tudományok tana felolvasásokban, 3 köt. 5 frt.

Tissot. Eszterházy Johanna Gábiella hercegnő. 1 frt 80 kr.

Több Hazafias emelkedések az ev. alapján, egyházi beszédalakban, szerk. Kargóczy József, I köt. 2 frt.

Tompá Mihály. Egyházi beszédek I. füz. 1 f. 64.

Az 1871-ik évi Törvények gyűjteménye. Hivatalos kiadás, I. füzet XLII. 1 frt 50 kr.

Továbbá becses figyelmébe ajánlom a n. érd. tanár, tanító és nevelő uraknak, hogy a jelen iskolai év beálltával könyvkereskedésében a helybeli összes iskolák, úgy néptanodákban használt tankönyvek és taneszközök folyvást kaphatók.

Teljes tisztelettel

Wittich József

könyvkereskedése.

(71)

4—*

Figyelmeztetés. Gombos „erősítő-italára“

a földbirtokosokhoz és iparosokhoz.

Mintá a munkások mezei s egyéb munkák közben többféle okokból **cholerát** hasmenést, vérhast, göresőt, hányást, hideglelést szoktak kapni, mi őket rendesen hosszú időre munkaképtelenné teszi: üdvös leend tudomásukra hozni, hogy mind azon bajokat.

Gombos erősítő-itala

által oly gyorsan lehet megszüntetni, hogy a szenvedőt még a munka színhelyéről sem kell eltávolítani. — Megelőzőleg szeszes italok helyett **naponként** két kanállal adva, a munkást ép erőben lehet megtartani.

Maros-Vásárhelyen raktár: Borsodi Demeter Lajosnál. (72) 5—16

Rothschild és Társa

Posta-utca 14-ik szám

BÉCSBEN.

Legujabb és legelőnyösebb sorsjáték társulatok

300,000, 250,000, 220,000, 200,000

150,000, 140,000, 100,000, 70,000,

50,000, 25,000 frt stb. nyereményekkel

A cs. kir. osztrák 1864. évbeli államsorsjáték 20 sorsjegyére.

Egy bélyegezett részlet jegy, mint első részletfizetés 8 frt.

M. kir. államsorsjáték 20 darab sorsjegyért,

Egy bélyegezett részletjegy, mint első részletfizetés 6 frt.

Török császári sorsjáték 20 db sorsjegyért,

Egy bélyegezett részletjegy mint első részletfizetés 6 frt.

40 darab Eraur schveigi hercegi sorsjegyre

Egy bélyegezett részletjegy mint első részletfizetés 5 frt.

Minden huzásra érvényes.

Egy huszad részvényjegy az 1864-ik évi államsorsjegyekre, darabjáért 8 frt, 9 darab 70 frt 20 darab 150 frt

Egy huszad részvényjegy a m. kir. államsorsjegyekre 7 frt darabja, 6 darab 40 frt 20 darab 130 frt.

Igérvények minden huzásra.

Megbizások a cs. kir. tőzsdénél akár készpénz fizetésért akár megfelelő előpénzért a legpontosabban teljesítettnek.

Állampapírok, sorsjegyek, bank, vasút és iparrészvények eladása és megvásárlása kimutatások tervek és huzás-lajstromok ingyen.

Rothschild és Társa,

Bécsben, posta-utca 14. szám.

(22)

15—20